

En smuk og tankevækkende fortælling om havmågen Jonathan,
der trodser sin flok i jagten på det frie og uafhængige liv.

Richard Bach

NY
UDGAVE
MED NYT
KAPITEL

Jonathan Livingston havamåge

Fotografier / Russel Munson

Lindhardt og Ringhof

På dansk ved Henrik Nordbrandt

OceanofPDF.com

JONATHAN LIVINGSTON HAVMÅGE

Richard Bach

Fotografier af Russell Munson

Lindhardt og Ringhof

OceanofPDF.com

TIL DEN VIRKELIGE JONATHAN HAVMÅGE,
DER BOR I OS ALLE

OceanofPDF.com

FØRSTE DEL

OceanofPDF.com

Det var morgen, og

den nye sol stænkede guld ud over krusningerne på et roligt hav.

En sømil fra kysten blev der kastet affald ud fra en fiskerbåd, og signalet til morgenmadflokken lynede gennem luften, til en skare på tusind havmåger kom for at jage hinanden og slås om småbidder af mad. Endnu en travl dag begyndte.

Men langt ude alene, på egen hånd langt borte fra båd og kyst, var Jonathan Livingston Havmåge i færd med at øve sig. Halvtreds meter oppe i luften sænkede han svømmefødderne, løftede næbbet og anstrengte sig for at fastholde vingerne i en pinefuld forvreden vinkel. Vinklen betød, at han kunne flyve langsomt, og nu sænkede han farten, indtil vinden var en hvisken mod hans ansigt, indtil havet stod stille under ham. Han kneb øjnene sammen i rasende koncentration, holdt vejret, fremtvang endnu ... en ... enkelt ... centimeters ... vinkling ... Så brusede hans fjer, han stallede og faldt.

Som bekendt bliver havmåger aldrig usikre, staller aldrig. At stalle i luften er for dem en skændsel og en vanære.

Men Jonathan Livingston Havmåge, som skamløst igen strakte vingerne i den rystende hårde vinkel – sænkede farten og stallede – var ingen almindelig fugl.

De fleste måger gør sig ikke den ulejlighed at lære mere end lige netop de simpleste af flyvningens principper – hvordan man kommer fra kysten ud til føden og tilbage igen. For de fleste måger er det ikke det at flyve, det kommer an på, men det at æde. Mere end noget andet elskede Jonathan Livingston Havmåge at flyve.

Denne måde at betragte tingene på, fandt han ud af, er ikke den måde, man gør sig populær på hos andre fugle. Selv hans forældre var misfornøjede, når Jonathan tilbragte hele dage alene med at foretage i hundredvis af lave, eksperimenterende glidninger.

Han vidste ikke hvorfor, men når han for eksempel fløj i højder på mindre end et halvt vingefang over vandet, kunne han blive længere i luften, med

færre anstrengelser. Hans glidninger endte ikke med de sædvanlige plask på fødderne ned i vandet, men med et langt, fladt kølvand, når han berørte overfladen med fødderne sluttet strømlinet ind til kroppen. Når han begyndte at lægge an til mavelanding på stranden og dernæst skridtede sit spor i sandet af, var hans forældre endda meget misfornøjede.

“Hvorfor, Jon, *hvorfor?*” spurgte hans mor. “Hvorfor er det så svært at være ligesom resten af flokken, Jon? Hvorfor kan du ikke overlade lavtflyvning til pelikanerne og albatrosserne? Hvorfor spiser du ikke? Søn, du er ikke andet end ben og fjer!”

“Jeg har ikke noget mod at være ben og fjer, mor. Jeg vil bare vide, hvad jeg kan gøre i luften, og hvad jeg ikke kan, det er det hele. Jeg vil bare vide besked.”

“Hør nu her, Jonathan,” sagde hans far, ikke uvenligt. “Det er snart vinter. Bådene vil være få, og overfladefiskene vil svømme dybt. Hvis du absolut skal studere, så studer mad, og hvordan man får fat i den. Al denne her flyvning er udmærket, men du kan ikke æde en glidning, ved du nok. Glem ikke, at man flyver for at få noget at spise.”

Jonathan nikkede lydigt. Det næste par dag prøvede han på at opføre sig ligesom de andre måger; han prøvede virkelig, skrigende og kæmpende med flokken omkring moler og fiskerbåde dykkede han efter bidder af fisk og brød. Det duede bare ikke for ham.

Det er alltsammen så formålsløst, tænkte han og tabte med vilje en hårdt tilkæmpet ansjos til en sulten, gammel måge, der forfulgte ham. Jeg kunne bruge al denne her tid på at lære at flyve. Der er så meget at lære!

Det varede ikke længe, før Jonathan Måge var ude på egen hånd igen, langt ude over havet, sulten, lykkelig, optaget af at lære.

Faget var fart, og efter en uges øvelse havde han lært mere om fart end den hurtigste måge i verden.

I tre hundrede meters højde baskede han så hårdt, han kunne, med vingerne og kastede sig fremover i et hvinende skarpt dyk ned mod bølgerne og lærte, hvorfor havmåger ikke foretager hvinende skarpe flyvende dyk. I løbet af blot seks sekunder bevægede han sig med en fart af hundrede og ti kilometer i timen, den fart hvor ens vinger bliver ustabile i opsvinget.

Gang på gang skete det. Skønt han var omhyggelig og arbejdede, så godt han overhovedet kunne, mistede han kontrollen under høj hastighed.

Stig op til tre hundrede meters højde. Sæt først fuld kraft fremad, rul så forover med baskende vinger til et lodret dyk. Men hver gang stallede den venstre vinge under et opsving, og han rullede voldsomt over mod venstre, stallede sin højre vinge for at rette op og hvirvlede som ild ind i et vildt, tumlende spind mod højre.

Han kunne ikke være omhyggelig nok med det opsving. Ti gange prøvede han, og alle ti gange eksploderede han, når han overskred et hundrede og ti kilometer i timen, i en frådende masse af fjer, ude af kontrol, og bragede ned i vandet.

Løsningen, tænkte han til sidst, dryppende våd, måtte bestå i at holde vingerne i ro under høje hastigheder – at baske indtil firs kilometer i timen og så holde vingerne i ro.

Fra seks hundrede meters højde forsøgte han igen, rullede ind i sit dyk med næbbet lige nedad, vingerne fuldt udstrakte og i balance fra det øjeblik, han overskred firs kilometer i timen. Det krævede enorm styrke, men det virkede. På ti sekunder overskred han umærkeligt et hundrede og femogfyrre kilometer i timen. Jonathan havde sat verdensrekord i hastighed for havmåger.

Men sejren blev kortvarig. I samme øjeblik han begyndte opsvinget, i samme øjeblik han ændrede vinklen på vingerne, blev han slynget ud i den samme, frygtelige, ukontrollable katastrofe, og ved et hundrede og femogfyrre kilometer i timen ramte den ham som dynamit. Jonathan Havmåge eksploderede oppe i luften og dundrede ned i et stenhårdt hav.

Da han kom til sig selv, havde det allerede været mørkt længe, og han flød i månelys på havets overflade. Vingerne føltes som forvredne blystykker, men vægten af hans fiasko vejede endnu tungere. Han ønskede, vagt, at vægten lige netop ville være tilstrækkelig til at trække ham blidt ned til bunden og gøre en ende på det hele.

Som han lå og var ved at synke ned i vandet, lød der en mærkelig, hul stemme inden i ham. Der er ingen vej udenom. Jeg er en havmåge. Naturen har bestemt min begrænsning. Hvis det havde været meningen, at jeg skulle lære så meget om flyvning, ville jeg have haft instrumenter i stedet for en hjerne. Hvis det havde været meningen, at jeg skulle flyve hurtigt, ville jeg have haft en falks korte vinger og levet af mus i stedet for af fisk. Far havde ret. Jeg må glemme denne her grille. Jeg må flyve hjem til flokken og være tilfreds med at være som jeg er, en stakkels havmåge med sin begrænsning.

Stemmen svandt bort, og Jonathan gav den ret. En havmåge bør opholde sig ved kysten om natten, og fra dette øjeblik, lovede han højt og helligt, ville han være en normal måge. Så ville alle blive lykkeligere.

Han satte træt af fra det mørke vand og fløj ind mod land, taknemmelig for hvad han havde lært om arbejdsbesparende lavtflyvning.

Men nej, tænkte han. Jeg er færdig med at være, som jeg var, jeg er færdig med alt, hvad jeg har lært. Jeg er en havmåge som alle andre, og jeg vil flyve som en havmåge. Så han steg under store smerter op til halvtreds meters højde og baskede voldsommere med vingerne for at komme ind til kysten.

Han følte sig bedre tilpas efter beslutningen om bare at ville være en af flokken. Han ville nu ikke længere være bundet af den magt, der havde drevet ham til at lære, der ville ikke være flere udfordringer og ikke flere fiaskoer. Og det var skønt at holde op med at tænke og bare flyve gennem mørket mod lysene over kysten.

Mørke! Den hule stemme knækkede over, opskræmt. Havmåger flyver aldrig i mørke.

Jonathan lyttede ikke til stemmen. Det er skønt, tænkte han. Månen og lysene der glimtede på vandet og kastede små signallys gennem natten, alt var så fredeligt og stille ...

Søg ned! Havmåger flyver aldrig i mørke! Hvis det havde været meningen, at du skulle flyve i mørke, ville du have haft en ugles øjne! Du ville have haft instrumenter i stedet for en hjerne! Du ville have haft en falks korte vinger.

Der i natten, halvtreds meter oppe i luften, gav det et sæt i Jonathan Livingston Havmåge. Hans smerter, hans fortsætter var borte.

Korte vinger. En falks korte vinger!

Det er det, der er svaret! Sikke et fjols jeg har været! Alt hvad jeg behøver er en lille bitte vinge, alt hvad jeg behøver er at folde det meste af mine vinger ind og kun flyve på spidserne!

Korte vinger!

Han steg seks hundrede meter op over det sorte hav, og uden et øjeblik at tænke på fiasko og død pressede han sine forvinger tæt ind til kroppen, lod kun sine vingespidsers smalle, pileformede daggerter stikke ud i vinden og faldt ind i et lodret dyk.

Vinden var en dæmonisk brølen mod hans hoved. Et hundrede og ti kilometer i timen, et hundrede og femogfyrre, et hundrede og halvfems og stadig hurtigere. Vingepresset ved to hundrede og tyve kilometer i timen var nu ikke nær så hårdt, som det havde været før ved et hundrede og ti, og med en ganske let drejning af sine vingespidses løftede han sig ud af dykket og skød hen over bølgerne som en grå kanonkugle under månen.

Han kneb øjnene sammen imod vinden og jublede. To hundrede og tyve kilometer i timen! Og under kontrol! Hvis jeg dykker fra femten hundrede meters højde i stedet for fra seks hundrede, gad jeg vide hvor hurtigt ...

Hans netop afgivne løfter var glemt, blæst bort af den mægtige, hurtige vind. Og han følte ingen skyld ved at have brudt, hvad han havde lovet sig selv. Den slags løfter er kun for de måger, som accepterer det almindelige. En, der har været i berøring med det fuldendte gennem sine studier, har ikke brug for den slags løfter.

Ved solopgang var Jonathan Måge i gang med at øve sig igen. Fra femten hundrede meters højde var fiskerbådene pletter på det flade, blå vand, morgenmadflokkene var en let sky af kredsene støvfnug.

Han var i live og skælvende ganske let af fryd, stolt over at hans frygt var under kontrol. Så trak han uden videre sine forvinger ind, strakte sine korte, skrå vingespidser ud og dykkede direkte ned mod havet. Da han passerede tolv hundrede meters højde, havde han nået den maksimale hastighed, vinden var en fast, bankende lydmur, som han ikke kunne bevæge sig hurtigere imod. Han fløj nu lodret ned, med en fart af tre hundrede og treogfyrre kilometer i timen. Han sank en klump, for han vidste, at hvis vingerne foldede sig ud ved denne hastighed, ville han blive splittet ad i en million små mågestumper. Men farten var magt, og farten var glæde, og farten var ren skønhed.

Han begyndte opbremsningen i tre hundrede meters højde, vingespidserne hvinede og flossede op i den gigantiske vind, og båden og mågeflokken kom farende imod ham og voksede med meteoragtig hastighed lige i hans bane.

Han kunne ikke standse; han vidste endnu ikke, hvordan man skulle dreje ved denne hastighed.

Kollision ville betyde øjeblikkelig død.

Derfor lukkede han øjnene.

Så det hændte den morgen lige efter solopgang, at Jonathan Livingston Havmåge skød direkte gennem morgenmadflokkene med en fart af præcis tre hundrede og fyrre kilometer i timen, med øjnene lukket, i et mægtigt, tordnende brøl af vind og fjer. Mågelykken tilsmilede ham denne gang, og ingen blev dræbt.

Da han havde fået næbbet rettet lige op i himlen, susede han stadig afsted med to hundrede og tres kilometer i timen. Da han havde sagtnet farten til femogtrediven og til sidst foldet sine vinger ud igen, var båden en krumme på havet, tolvhundrede meter nede.

Hans eneste følelse var triumf. Maksimal hastighed! En havmåge der flyver tre hundrede og treogfyrre kilometer i timen! Det var et gennembrud, det største øjeblik i flokkens historie, og i det øjeblik åbnede en ny æra sig for Jonathan Måge. Han fløj ud til sit ensomme øvelsesareal, foldede vingerne ind til et dyk fra to tusind fire hundrede meters højde og gav sig straks til at finde ud af, hvordan han kunne dreje.

Illustration

Han opdagede, at en enkelt fjer på vingespidsen giver, hvis man bevæger den en brøkdel af en centimeter, en glat, fejende kurve ved kolossal hastighed.

Før han lærte dette, fandt han imidlertid ud af, at hvis man bevægede mere end en fjer ved den hastighed, ville man gå i spind som et riffelprojektil ... og Jonathan havde udført den første kunstflyvning, nogen havmåge i verden havde præsteret.

Han spildte ingen tid på at tale med andre måger den dag, men fortsatte med at flyve til efter solnedgang. Han opdagede loopet, den langsomme rulning, det indvendige spind, mågestødet, møllen.

Da Jonathan Havmåge sluttede sig til flokken på stranden, var det mørk nat. Han var svimmel og frygtelig træt. Alligevel udførte han af bare fryd et loop som indflyvning, med en kort rulning lige før landing. Når de hører om det, tænkte han, om gennembruddet, bliver de vilde af glæde. Hvor meget mere er der ikke ved at leve nu! I stedet for vores trøstesløse puklen med at komme frem og tilbage til fiskerbådene, har livet fået mening! Vi kan

løfte os ud af uvidenheden, vi kan erkende os selv som enestående kloge og dygtige væsener. Vi kan være frie! *Vi kan lære at flyve!*

Årene forude tegnede sig forjættende. Mågerne var samlet til rådsmøde, da han landede, og havde åbenbart været forsamlet i nogen tid. De ventede rent faktisk.

“Jonathan Livingston Havmåge! Stå frem i midten!” Den Ældstes ord blev fremsagt i det mest ceremonielle tonefald. At stå i midten betød kun stor skam eller stor ære. At stå i midten til ære var den måde, mågernes fremtrædende ledere blev udmærket på. Naturligvis, tænkte han, morgenmadflokken her til morgen; de så gennembruddet! Men jeg ønsker ingen æresbevisninger. Jeg nærer intet ønske om at blive leder. Jeg ønsker kun at dele, hvad jeg har opdaget, at udpege de horisonter, der ligger foran os alle. Han trådte frem.

“Jonathan Livingston Havmåge,” sagde den Ældste, “Stå frem i midten til skam, for dine medmågers åsyn!”

Det føltes som at blive ramt af en kølle. Knæene gav efter ham, hans fjer hang slapt ned, det susede for hans ører. Stå i midten til skam? Umuligt! Gennembruddet! De kan ikke forstå det! De tager fejl, de tager fejl!

“... for sin hensynsløse uansvarlighed,” messede den højtidelige stemme, “for at krænke mågeslægtsens værdighed og traditioner.”

At blive stillet i midten til skam betød, at han ville blive udstødt af mågesamfundet, forvist til et liv i ensomhed på de fjerne klipper.

“... en dag, Jonathan Livingston Havmåge, vil du lære, at uansvarlighed ikke lønner sig. Livet er det ukendte, og det eneste, vi ved om det, er, at vi er anbragt i denne verden for at æde, for at holde os i live, så længe vi på nogen måde kan.”

En havmåge tager aldrig til genmæle over for rådsflokkens, men alligevel lød nu Jonathans stemme. “Uansvarlighed? Mine brødre!” råbte han.

“Hvem er mere ansvarsfuld end en måge, som finder og følger en mening, et højere formål med livet? I tusind år har vi raget efter fiskehoveder, men nu har vi en mening med tilværelsen – at lære, at opdage, at være frie! Giv mig en chance, lad mig vise jer hvad jeg har fundet ...”

Flokken kunne ligeså godt have været sten.

“Broderskabet er brudt,” messede mågerne i kor, og alle som en lukkede de højtideligt ørerne og vendte ham ryggen.

OceanofPDF.com

ANDEN DEL

[OceanofPDF.com](https://oceanofpdf.com)

2

Nå, så dette her er himlen,

tænkte han, og han måtte smile ad sig selv. Det var næppe særlig passende at analysere himlen lige i det øjeblik, man fløj ind i den.

Da han nu kom fra jorden, over skyerne og i tæt formation med de to lysende måger, så han, at hans egen krop var ved at blive ligeså klar som deres. Ganske vist var det den samme unge Jonathan Havmåge, som altid havde levet bag hans gyldne øjne, men den ydre form havde ændret sig.

Den føltes som en havmågekrop, men den fløj allerede langt bedre, end hans gamle nogensinde havde gjort. Hvordan kan det være, tænkte han, at jeg med den halve anstrengelse kan opnå den dobbelte hastighed, præstere dobbelt så meget som i mine bedste dage på jorden!

Hans fjer skinnede strålende hvide nu, og vingerne var glatte og perfekte som plader af poleret sølv. Han begyndte, fuld af fryd, at lære dem at kende, at presse kraft ind i disse nye vinger.

Ved fire hundrede kilometer i timen følte han, at han var ved at nærme sig maksimalhastigheden for sin horisontalflyvning. Ved fire hundrede og seksogtrediven mente han, at han fløj så hurtigt, han kunne, og han var en lille smule skuffet. Der var en grænse for, hvor meget den nye krop kunne yde, og skønt den var meget hurtigere end hans gamle horisontalflyvningsrekord, var der stadig en grænse, som det ville kræve store anstrengelser at overskride. I himlen, tænkte han, burde der ikke være nogen grænser.

Skyerne åbnede sig, og hans ledsagere råbte, "God landing, Jonathan," og forsvandt op i den tynde luft.

Han fløj over et hav, hen mod en forrevent kystlinje. Nogle ganske få havmåger arbejdede på opvindene fra klipperne. Ude mod nord, ved selve horisonten, fløj nogle få andre. Nye oplevelser, nye tanker, nye

spørgsmål. Hvorfor så få måger? Himlen burde *myldre* af måger! Og hvorfor er jeg pludselig så træt? Måger i himlen burde vel aldrig være trætte eller sove.

Hvor havde han hørt det? Erindringen om hans liv på jorden var ved at blegne bort. Jorden havde været et sted, hvor han havde lært meget, naturligvis, men detaljerne var udviskede – noget med at kæmpe for føden og med at være udstødt.

Den halve snes måger ved kysten kom for at møde ham, ingen af dem mælede et ord. Han følte blot, at han var velkommen, og at dette var hans hjem. Det havde været en stor dag for ham, en dag hvis solopgang han ikke længere huskede.

Han lagde an til landing på stranden, baskede med vingerne for at stå stille en centimeter oppe i luften, og derpå lod han sig falde let ned på sandet. De andre måger landede også, men ingen af dem så meget som knipsede med en fjer. De svingede op mod vinden med deres lysende vinger udstrakt, så ændrede de på en eller anden måde kurven på deres fjer, så de var gået i stå i samme øjeblik, som deres fødder berørte jorden. Det var en smuk disciplin, men nu var Jonathan simpelthen for træt til at prøve den. Stadig uden at der var mælet et ord stod han der på stranden og sov.

I dagene som fulgte så Jonathan, at der var ligeså meget at lære om flyvning her, som der havde været i det liv, der lå bag ham. Men med en forskel. Her var der måger, der tænkte som ham. For hver af dem var den vigtigste ting i livet at stræbe efter at opnå fuldkommen beherskelse af det, de mest af alt elskede at gøre, og det var at flyve. De var storslåede fugle, alle sammen, og de tilbragte timevis hver dag med at øve sig i flyvning og foretage avancerede, aeronautiske eksperimenter.

I lang tid glemte Jonathan den verden, han var kommet fra, det sted hvor flokken levede med øjnene tæt lukket i for flyvningens glæde og kun brugte vingerne til at finde og kæmpe om føde. Men nu og da, et øjeblik ad gangen, huskede han den.

Han huskede den en morgen, da han var ude med sin instruktør, mens de hvilede sig på stranden efter en række korte rulninger med foldede vinger.

“Hvor er de alle sammen, Sullivan?” spurgte han stille, helt fortrolig med den praktiske telepati, som disse måger bruger i stedet for skrig og skrål. “Hvorfor er der ikke flere af os her? Hvorfor, der hvor jeg kom fra var der ...”

“... tusinder og atter tusinder af måger. Jeg ved det.” Sullivan rystede på hovedet. “Det eneste svar, jeg kan finde, Jonathan, er, at du nok er en ener blandt fugle. For de fleste af os gik det uendelig langsomt. Vi kom fra en verden til en anden, som var næsten nøjagtig ligesådan. Vi glemte straks, hvor vi var kommet fra, og var ligeglade med, hvor vi var på vej hen, vi levede kun i nuet. Har du nogen anelse om, hvor mange liv vi må være gået igennem, før vi fik så meget som bare en idé om, at der er mere til i livet end at æde eller slås eller opnå magt inden for flokken? Tusind liv, Jon, ti tusind! Og så hundrede liv til, før vi begyndte at lære, at der eksisterer sådan noget som fuldkommenhed, og hundrede til for at fatte, at formålet med at leve er at finde den fuldkommenhed og fremvise den. Den samme regel gælder naturligvis for os nu: Vi vælger vores næste verden ud fra, hvad vi lærer i denne. Undlad at lære noget, og den næste verden er den samme som denne, med alle de samme begrænsninger og dødvægte, som skal overvindes.”

Han strakte vingerne og vendte omkring for at få vinden imod sig. “Men du, Jon,” sagde han, “du lærte så meget på en gang, at du ikke behøvede at gå gennem tusind liv for at nå til dette.”

Et øjeblik efter var de oppe i luften igen og øvede sig. Formations punktrulningerne var vanskelige, for mens han havde ryggen nedad, måtte han tænke på hovedet, vende kurven på sin vinge omvendt og i nøjagtig harmoni med sin instruktørs.

“En gang til,” sagde Sullivan igen og igen. “En gang til.” Så endelig: “Godt.” Og de begyndte at øve sig i udvendige loops.

En aften stod de måger, der ikke var på natteflyvning, sammen i sandet og tænkte. Jonathan samlede alt sit mod og gik hen til den ældste måge, som, blev der sagt, snart ville være på vej væk fra denne verden.

“Chiang ...” sagde han, en smule nervøst.

Den gamle havmåge så venligt på ham. “Ja, min søn?” I stedet for at være blevet svækket af alderen var den ældste blevet styrket af den; han kunne flyve enhver anden måge i flokken agterud, og han havde lært discipliner, som de andre kun gradvist var ved at stifte bekendtskab med.

“Chiang, denne verden er slet ikke himlen, vel?”

Den ældste smilede i månelysen. “Du er ved at lære noget igen, Jonathan Havmåge,” sagde han.

“Godt, hvad sker der herefter? Hvor er vi på vej hen? Findes der et sted som himlen?”

“Nej, Jonathan, sådan et sted findes ikke. Himlen er ikke et sted, og den er ikke en tid. Himlen er at være fuldkommen.” Han tav et øjeblik. “Du er en meget hurtig flyver, ikke sandt?”

“Jeg ... jeg nyder fart,” sagde Jonathan, overrumplet, men stolt over, at den ældste havde bemærket det.

“Du vil komme i kontakt med himlen, Jonathan, i det øjeblik du kommer i kontakt med fuldkommen hastighed. Og det vil ikke sige at flyve tusind kilometer i timen, eller en million, eller at flyve med lysets hastighed. For ethvert tal er en begrænsning, og fuldkommenheden har ingen grænser. Fuldkommen hastighed, min søn, er at være der.”

Uden varsel var Chiang forsvundet og i løbet af nul komma fem kommet til syne igen ved vandkanten femten meter borte. Så

forsvandt han igen og stod, på den samme milliontedel af et sekund, ved Jonathans skulder. "Det er helt skæg," sagde han.

Jonathan var lamslået. Han glemte at spørge om himlen. "Hvordan gør du det? Hvordan føles det? Hvor langt kan du komme?"

"Man kan komme til et hvilket som helst sted og til en hvilken som helst tid, man ønsker," sagde den ældste. "Jeg har været på alle de steder og i alle de tider, jeg kan forestille mig." De måger, som foragter fuldkommenhed til fordel for at rejse, kommer langsomt ingen steder hen. De, som opgiver at rejse til fordel for fuldkommenhed, kommer øjeblikkeligt hvor som helst. Husk, Jonathan, himlen er ikke et sted eller en tid, for sted og tid er så inderligt meningsløse. Himlen er ..."

"Kan du lære mig at flyve sådan?" Jonathan Havmåge skælvede af iver efter at komme til at erobre endnu et ukendt område.

"Naturligvis, hvis du ønsker at lære det."

"Det gør jeg. Hvornår kan vi begynde?"

"Vi kan begynde nu, hvis du synes."

"Jeg ønsker at lære at flyve sådan," sagde Jonathan, og et mærkeligt lys glødede i hans øjne. "Fortæl mig, hvad jeg skal gøre."

Chiang talte langsomt og betragtede den yngre måge yderst opmærksomt. "For at flyve så hurtigt som tanken, til hvor som helst det skal være," sagde han, "må du begynde med bevidstheden om, at du allerede er ankommet."

Kunsten bestod, ifølge Chiang, i, at Jonathan skulle ophøre med at betragte sig selv som fanget i en begrænset krop, der havde et vingefang på seksoghalvfems centimeter, og en ydeevne, der kunne fremstilles i diagrammer. Kunsten var at vide, at hans sande natur levede, så fuldendt som et uskrevet tal, overalt og samtidig i tid og rum.

Jonathan blev ved, som en rasende, dag efter dag, fra før solopgang til efter midnat. Og på trods af alle sine anstrengelser kom han ikke en fjerbredde ud af stedet.

“Glem det med troen!” Chiang sagde det igen og igen. “Du behøvede ikke tro for at flyve, du behøvede at forstå dig på flyvning. Dette er præcis det samme. Prøv nu igen ...”

Så en dag, da Jonathan stod på kysten med lukkede øjne og koncentrerede sig, forstod han lige på en gang, hvad Chiang havde fortalt ham. “Selvfølgelig, det er sandt! Jeg er en fuldkommen måge, uden begrænsninger!” Han følte et vældigt chok af glæde.

“Godt!” sagde Chiang, og der var triumf i hans stemme.

Jonathan åbnede øjnene. Han stod alene sammen med den ældste på en helt anden kyst – med træer lige ned til vandkanten og gule tvillinge-sole drejede sig over dem.

“Endelig har du fattet det,” sagde Chiang, “men din styringskontrol har brug for lidt justering ...”

Jonathan var målløs. “Hvor er vi?”

Yderst uimponeret af de mærkelige omgivelser fejede den ældste spørgsmålet til side. “Vi er på en eller anden planet, åbenbart, med en grøn himmel og en dobbelt stjerne til sol.”

Jonathan udstødte et skrig af henrykkelse, den første lyd, han havde frembragt, siden han havde forladt jorden. “Det Fungerer!”

“Ja, naturligvis fungerer det, Jon,” sagde Chiang. “Det fungerer altid, når man ved, hvad man gør. Med hensyn til den styringskontrol ...”

Da de vendte tilbage, var det mørkt. De andre måger så på Jonathan med ærefrygt i deres gyldne øjne, for de havde set ham forsvinde fra det sted, hvor han havde stået fastnaglet så længe.

Han holdt deres lykønskninger ud i mindre end et minut, “Det er mig, der er nybegynderen her! Jeg er kun ved at begynde! Det er mig, der må lære af jer!”

“Mon dog, Jon,” sagde Sullivan, som stod i nærheden. “Du er mindre bange for at lære end nogen måge, jeg har set i de sidste ti tusind år.” Der faldt stilhed over flokken, og Jonathan stod og trippede af forlegenhed.

“Vi kan begynde at arbejde med tiden, hvis du vil,” sagde Chiang, “til du kan flyve i fortiden og fremtiden. Og så vil du være rede til at begynde på det vanskeligste, det vældigste, det morsomste af alt. Du vil være rede til at flyve op og komme til at kende betydningen af venlighed og kærlighed.”

En måned gik, eller noget der føltes som en måned, og Jonathan lærte med kolossal hastighed. Han havde altid lært hurtigt af almindelige erfaringer, og nu, da han var selve den ældstes udvalgte elev, sugede han nye ideer til sig som en strømlin, fjedret computer.

Men så kom den dag, hvor Chiang forsvandt. Han havde været ved at tale roligt med dem alle, at formane dem til aldrig at holde inde med deres studier og deres øvelser og deres stræben efter at forstå mere af det fuldkomne, usynlige princip i alt liv. Så, mens han stod og talte, begyndte hans fjer at blive klarere og klarere for til sidst at blive så strålende, at ingen måtte kunne se på ham.

“Jonathan,” sagde han, og disse var de sidste ord, han udtalte, “bliv ved med at arbejde med kærlighed.”

Da de kunne se igen, var Chiang forsvundet.

Som dagene gik, greb Jonathan sig i gang på gang at tænke på jorden, som han var kommet fra. Hvis han der havde vidst bare en tiendedel, bare en hundrededel af hvad han vidste her, hvor ville livet så have været meget mere værd! Han stod i sandet og begyndte at spekulere på, om der skulle være en måde tilbage der, som kæmpede for at bryde ud af sine begrænsninger, for at komme til at indse at det at flyve er andet end en måde at flytte sig på for at få fat i en brødkrumme fra en robåd. Måske kunne der endda være en, som var blevet udstødt for at have sagt sandheden op i ansigtet på flokken. Og jo mere Jonathan beskæftigede sig med sine venlighedslektioner, og jo mere han anstrengte sig for at komme til at kende kærlighedens natur, desto mere ønskede han at tage tilbage til jorden. For på trods af sin ensomme fortid var Jonathan Havmåge født til at være instruktør, og hans egen måde at vise kærlighed på

var at give noget af den sandhed, han havde set, til en måge, som kun bad om en chance til at se sandheden for sig selv.

Sullivan, der nu var mester i flyvning med tankens hastighed og ved at hjælpe de andre med at lære den, var skeptisk.

“Jon, du var engang udstødt. Hvorfor tror du, at nogen af mågerne fra gamle dage skulle lytte til dig nu? Du kender ordsproget, og det er sandt: *Den måge ser længst, som flyver højest*. Mågerne, der hvor du kom fra, står på jorden, skrigende og i krig med hinanden. De er tusind kilometer fra himlen – og du siger, du vil vise dem himlen fra, hvor de står! Jon, de kan ikke se deres egne vingespidser! Bliv her. Hjælp de nye måger her, som er højt nok oppe til at se, hvad du har at sige dem.” Han tav et øjeblik og sagde så, “Hvad om Chiang var taget tilbage til *sine* gamle verdener? Hvor ville du så have været i dag?”

Det sidste argument var det mest overbevisende, og Sullivan havde ret. *Den måge ser længst, som flyver højest*.

Jonathan blev og arbejdede med de nye fugle, som kom ind, alle meget kvikke og hurtige til at lære. Men den gamle følelse kom tilbage, og han kunne ikke lade være med at tænke, at der kunne være en eller to måger tilbage på jorden, som også ville være i stand til at lære. Hvor meget mere ville han ikke have vidst nu, hvis Chiang var kommet til ham på den dag, hvor han blev udstødt.

“Sully, jeg bliver nødt til at tage tilbage,” sagde han til sidst. “Dine elever er dygtige. De kan hjælpe dig med at sætte gang i nybegynderne.”

Sullivan sukkede, men han gjorde ingen indvendinger. “Jeg tror, jeg kommer til at savne dig,” var alt, hvad han sagde.

“Skam dig, Sully!” sagde Jonathan bebrejdende, “og lad være med at være latterlig! Hvad er det, vi søger at realisere hver dag? Hvis vores venskab afhænger af ting som rum og tid, så vil vi have ødelagt vores eget broderskab, når vi endelig får overvundet rum og tid! Men overvind rummet, og alt hvad vi har tilbage er *her*. Overvind

tiden, og alt hvad vi har tilbage er *nu*. Og tror du ikke, vi kunne komme til at ses et par gange mellem *her* og *nu*?”

Sullivan Havmåge kunne ikke lade være med at le. “Din skøre fugl,” sagde han venligt. “Hvis der er nogen, der kan vise nogen måge på jorden, hvordan man ser tusind kilometer, så må det være Jonathan Livingston Havmåge.” Han så ned i sandet. “Farvel, Jon, min ven.”

“Farvel, Sully. Vi ses igen.” Og dermed fastholdt Jonathan i tankerne et billede af de store mågeflokke på kysten i en anden tid, og han viste med indøvet lethed, at han ikke var ben og fjer, men frihedens og flyvningens fuldkomne idé, ikke begrænset af noget som helst.

Fletcher Lynd Havmåge var endnu ganske ung, men han vidste allerede, at ingen fugl nogensinde var blevet behandlet så hårdt af nogen flok, eller med så megen uretfærdighed.

“Jeg er ligeglad med, hvad de siger,” tænkte han rasende, og hans syn sløredes, da han fløj ud mod de fjerne klipper. “Der er så meget mere i det at flyve end bare at baske rundt fra sted til sted! Det kan en ... en ... *myg* gøre! En lille tønderulning rundt om den ældste måge, bare for sjov, og jeg er udstødt! Er de blinde? Kan de ikke se? Kan de ikke forestille sig, hvor pragtfuldt det vil være, når vi virkelig lærer at flyve?”

“Jeg er ligeglad med, hvad de tænker. Jeg skal vise dem, hvad flyvning er! Jeg skal blive en rigtig fredløs, hvis det er det, de vil have. Og jeg skal få dem til at fortryde noget så ...”

Stemmen kom indefra hans eget hoved, og selv om den var meget venlig, forskrækkede den ham så meget, at han blev usikker og slog en kolbøtte i luften.

“Vær ikke så hård mod dem, Fletcher Havmåge. Ved at udstøde dig har de andre måger kun skadet sig selv, og en dag vil de forstå det, og en dag vil de se, hvad du ser. Tilgiv dem og hjælp dem til forståelse.”

En centimeter fra hans højre vingspids fløj den mest strålende hvide måge i hele verden, glidende afsted uden at anstrenge sig,

uden at bevæge en fjer – i en fart, der var meget nær ved at være Fletchers tophastighed.

Der var et øjeblikks kaos i den unge fugls indre.

“Hvad foregår der? Er jeg gal? Er jeg død? Hvad er dette her?”

Lav og rolig fortsatte stemmen i hans tanker og forandrede et svar.

“Fletcher Lynd Havmåge, ønsker du at flyve?”

“Ja, Jeg ønsker at Flyve!”

“Fletcher Lynd Havmåge, er dit ønske så brændende, at du vil tilgive flokken og lære og en dag tage tilbage til dem og arbejde på at hjælpe dem til at erkende?”

Det var ikke muligt at lyve over for denne pragtfulde, dygtige skabning, ligegyldig hvor stolt eller hvor såret en fugl Fletcher Havmåge var.

“Ja, jeg gør,” sagde han sagte.

“I så fald, Fletch,” sagde den klare skabning til ham, og stemmen var venlig, “lad os begynde med horisontalflyvning.”

OceanofPDF.com

TREDJE DEL

3

Jonathan kredsede langsomt

over de fjerne klipper og iagttog sin elev. Denne bølledede, unge Fletcher Måge var meget nær ved at være en perfekt flyveelev. Han var stærk og let og hurtig i luften, men hvad der var langt, langt vigtigere: Han nærede en brændende lyst til at lære at flyve.

Her kom han netop, en udvisket, grå form, der drøede ud af et dyk og forbi sin instruktør i et glimt med en fart af to hundrede og fyrre kilometer i timen. Han trak brat op i endnu et forsøg på en seksten-punkts vertikal, langsom rulning, idet han talte punkterne højt.

“... otto ... ni ... ti ... se-Jonathan-jeg mister-flyvehastighed ... elleve ... jeg-vil-have-gode-skarpe-stop-likesom-dine ... tolv ... men-for-pokker-jeg-kan-bare-ikke-klare ... tretten ... de-her-sidste-tre-punkter ... uden ... fjort ... aaakk!”

Fletchers piskestalling blev så meget værre af hans vrede og raseri over at have fejlet. Han faldt bagover, slog en kolbøtte, smældede vildt ind i et indvendigt spind, som han endelig fik standset, stønnende, halvtreds meter under sin instruktør.

“Du spilder din tid på mig, Jonathan! Jeg er for klodset! Jeg er for dum! Jeg prøver og prøver, men jeg lærer det aldrig!”

Jonathan Havmåge så ned på ham og nikkede. “Du lærer det bestemt aldrig, hvis du gør det korte optræk så hårdt. Fletcher, du mistede femogtres kilometer i timen under indflyvningen! Du *bliver nødt til at* gøre det jævner! Fast, men jævnt, husk det!”

Han lod sig falde ned på højde med den yngre måge. “Lad os prøve det sammen nu, i formation. Og vær opmærksom på det korte optræk. Det er en jævn, let indflyvning.”

Efter tre måneder havde Jonathan seks elever til, udstødte allesammen, men interesserede i denne mærkelige, nye idé om at flyve for flyveglædens skyld.

Dog var det lettere for dem at udføre krævende manøvrer, end det var at forstå meningen med dem.

“Hver af os er i virkeligheden et billede på den store måge, en forestilling om frihed uden grænser,” plejede Jonathan at sige om aftenen på stranden, “og præcisionsflyvning er et skridt fremad mod at udtrykke vores sande natur. Vi må skille os af med alt, hvad der begrænser os. Det er grunden til al denne højhastighedstræning, og lavhastigheds- og kunstflyvning ...”

... og hans elever var som regel faldet i søvn, udmattede af dagens flyvning. De holdt af øvelserne, fordi de var hurtige og spændende, og de gav dem et begær efter at lære, som voksede for hver lektion. Men ingen af dem, selv ikke Fletcher Lynd Måge, var endnu begyndt at tro på, at tankers flugt på nogen mulig måde kunne være lige så virkelig som vinds og fjers flugt.

“Hele jeres krop, fra vingespids til vingespids,” sagde Jonathan andre gange, “er intet andet end selve jeres tanke, i en form som I kan se. Bryd tankens lænker, og I vil også bryde kroppens lænker ...” Men ligegyldigt hvordan han sagde det, lød det blot som et smukt eventyr, og de havde mere brug for at sove.

Der var ikke gået mere end en måned, før Jonathan sagde, at tiden var kommet til at vende tilbage til flokken.

“Vi er ikke rede!” sagde Henry Calvin Måge. “Vi er ikke velkomne! Vi er udstødte! Vi kan vel ikke tvinge os selv til at tage hen, hvor vi ikke er velkomne?”

“Det står os frit for at tage hen, hvor vi ønsker, og til at være, hvad vi er,” sagde Jonathan, og han satte af fra sandet og satte kursen mod øst, mod flokkens hjemsted.

Der gik et øjeblik panik i hans elever, for det er flokkens lov, at en udstødt aldrig vender tilbage, og loven var ikke blevet overtrådt en eneste gang i tusind år. Loven sagde bliv; Jonathan sagde tag afsted; og nu var han en kilometer ude over vandet. Hvis de ventede meget længere, ville han nå en fjendtlig flok alene.

“Vi behøver vel ikke at adlyde loven, hvis vi ikke tilhører flokken?” sagde Fletcher, temmelig forlegen. “Desuden vil vi være til noget mere hjælp der end her, hvis det kommer til kamp.”

Og sådan gik det til, at de fløj ind fra vest den morgen, otte i alt, i en dobbeltdiamantformation, med vingspidserne næsten overlappende hinanden. De kom ind over flokkens rådsstrand med to hundrede og seksten kilometer i timen og Jonathan i spidsen med Fletcher i glat flugt ved sin højre vinge og Henry Calvin bravt kæmpende ved sin venstre. Så rullede hele formationen langsomt til højre, som én fugl ... horisontal ... til ... ryg ... til ... horisontal med vinden piskende mod sig.

Skrigene og skrålene fra hverdagslivet i flokken blev afbrudt, som om formationen havde været en kæmpekniv, og otte tusind mågeøjne iagttog den, uden en eneste blinken. En efter en trak hver af de otte fugle skarpt op i et fuldt loop og fløj hele vejen rundt til en død stille, oprejst landing på sandet. Så begyndte Jonathan Havmåge sin kritik af flyvningen, som om den slags ting skete hver dag.

“Først og fremmest,” sagde han med et tørt smil, “var I lidt sene til at slutte op ...”

Det for som et lyn gennem flokken. De der fugle er udstødte! Og de er vendt tilbage! Og det ... det kan ikke ske! Fletchers spådomme om kamp svandt bort i flokkens forvirring.

“Godt så, okay, de er udstødte,” sagde nogle af de yngre måger, “men for pokker da, hvor har de lært at flyve på den måde?”

Det tog den ældstes ord lige ved en time at nå gennem flokken: Ignorer dem. Den måge, som taler til en udstødt, er selv udstødt. Den måge, som ser på en udstødt, bryder flokkens lov.

Fra det øjeblik vendtes gråfjedrede rygge mod Jonathan, men han syntes ikke at bemærke det. Han afholdt sine øvelsestimer lige over rådsstranden og begyndte for første gang at presse sine elever til grænsen for deres ydeevne.

“Martin Måge!” råbte han gennem luften. “Du siger, du kan lavhastighedsflyvning. Du kan intet, før du beviser det! Flyv!”

Så rolige, lille Martin William Måge, der for sammen under sin instruktørs udbrud, overraskede sig selv og blev en heksemester i lavhastighed. I den letteste brise kunne han krumme fjerene og hæve sig uden et eneste vingeslag, fra sandet op til skyerne og ned igen.

På samme måde fløj Charles-Roland Måge op over den mægtige bjergvind til syv tusind meters højde, kom ned blå af den kolde, tynde luft, forbløffet, men lykkelig, fast besluttet på at gå endnu højere op næste dag.

Fletcher Havmåge, der elskede kunstflyvning som ingen anden, klarede sin sekstenpunkts, vertikale, langsomme rulning og satte den næste dag kronen på værket med en tredobbelt saltomortale, i et blændende fjerbundt, der sendte hvidt sollys tilbage til en strand, hvor mere end et stjålent øje fulgte med.

Jonathan var hele tiden oppe på siden af en af sine elever for at demonstrere, foreslå, tilskynde og lede. Han fløj med dem gennem nat og sky og storm, for fornøjelsens skyld, mens flokken stod og skuttede sig trist nede på jorden.

Når flyvningen var overstået, hvilede eleverne sig i sandet, og med tiden lyttede de mere opmærksomt til Jonathan. Han havde nogle skøre ideer, som de ikke kunne forstå, men på den anden side havde han også nogle gode, som de kunne forstå.

Efterhånden dannede der sig endnu en kreds rundt om elevernes kreds i mørket – en kreds af nysgerrige måger, der lyttede time efter time. De ønskede ikke at se hinanden eller at blive set af hinanden, og de listede sig bort før daggry.

Der var gået en måned efter tilbagekomsten, da den første måge fra flokken overskred grænsen mellem de to kredse og bad om at lære at flyve. Ved at udtrykke sit ønske blev Terrence Lowell Måge en fordømt fugl, stemplet som udstødt; og den ottende af Jonathans elever.

Næste nat kom Kirk Maynard Måge fra flokken vaklende hen over sandet, med venstre vinge slæbende efter sig, og brød sammen ved Jonathans fødder. "Hjælp mig," sagde han helt stille, som en døende. "Jeg ønsker at flyve mere end noget som helst andet i verden ..."

"Kom så, da," sagde Jonathan. "Stig med mig op fra jorden, og så begynder vi."

"Du forstår det ikke. Min vinge. Jeg kan ikke bevæge vingen."

"Maynard Måge, du har frihed til at være dig selv, dit sande jeg, her og nu, og intet kan stille sig i vejen for dig. Det er den store måges lov, den lov som gælder."

"Siger du, jeg kan flyve?"

"Jeg siger, du er fri."

Ligeså enkelt og let, som ordene lød, foldede Kirk Maynard Måge vingerne ud, uden anstrengelser, og hævede sig op i den mørke natteluft. Flokken blev vækket af søvnen ved hans skrig, som han udstødte så højt, han kunne fra et hundrede og halvtreds meters højde. "*Jeg kan flyve! Hører I! Jeg kan flyve!*"

Ved solopgang stod næsten tusind fugle uden for elevernes kreds og betragtede Maynard nysgerrigt. De var ligeglade med, om de blev set eller ej, og de lyttede og prøvede på at forstå Jonathan Havmåge.

Han talte om meget enkle ting – at det er det rette for en måge at flyve, at frihed er selve dens væsens natur, at hvad som helst, der står i vejen for

denne frihed, må tilsidesættes, hvad enten det er ritualer eller overtro eller begrænsning i en hvilken som helst form.

“Tilsidesætte,” lød en stemme fra mængden, “selv om det skulle være flokkens lov?”

“Den eneste sande lov er den, som leder til frihed,” sagde Jonathan. “Der er ingen anden.”

“Hvordan kan du forvente, at vi skal kunne flyve, som du flyver?” råbte en anden stemme. “Du er noget særligt og begavet og guddommelig, hævet over andre fugle.”

“Se på Fletcher! Lowell! Charles-Roland! Judy Lee!” Er de også noget særligt og begavede og guddommelige? Ikke mere end I er, ikke mere end jeg er. Den eneste forskel, den eneste overhovedet, er, at de er begyndt at forstå, hvad de virkelig er, og at de er begyndt at realisere det.”

Hans elever, undtagen Fletcher, stod og trippede forlegent. De havde ikke indset, at det var det, de var i færd med.

Mængden blev større for hver dag, de kom for at spørge, for at tilbede, for at spotte.

“De siger i flokken, at hvis du ikke er selve den store måges søn,” sagde Fletcher til Jonathan en morgen efter en avanceret fartøvelse, “så er du tusind år forud for din tid.”

Jonathan sukkede. Det er prisen for at blive misforstået, tænkte han. Man kaldes djævel eller gud. “Hvad synes du, Fletch? Er vi forud for vores tid?”

Lang tavshed. “Den her slags flyvning har altid eksisteret for den, som vil opdage den og lære den; det har intet med tid at gøre. Vi er forud for skik og brug, muligvis. Forud for den måde de fleste måger flyver på.”

“Det er da altid noget,” sagde Jonathan og rullede rundt for en tid at glide afsted på ryggen. “Det er ikke halvt så slemt som at være forud for sin tid.”

Det skete præcis en uge senere. Fletcher var ved at demonstrere højhastighedsflyvningens grundprincipper for et hold nye elever. Han var netop kommet ud af et dyk fra to tusind meters højde som en lang, grå streg, der strøg afsted nogle få centimeter over stranden, da en ung fugl på sin første flyvetur gled direkte ind i hans bane, mens den kaldte på sin mor. På en tiendedel af et sekund drejede Fletcher Lynd Havmåge skarpt til venstre for at undgå den yngre måge, og med en fart af lidt over tre hundrede kilometer i timen dundrede han lige ind i en massiv granitklippe.

Det forekom ham, at klippen var en enorm, hård dør ind til en anden verden. En eksplosion af angst og chok og mørke ramte ham, og så drev han omkring i en mærkelig, mærkelig himmel, glemte, erindrede, glemte; bange og trist og ked af det, frygtelig ked af det.

Stemmen kom til ham, som den var kommet den første dag, han havde mødt Jonathan Livingston Havmåge.

“Sagen er den, Fletcher, at vi prøver på at overvinde vore begrænsninger efterhånden, tålmodigt. Og vi giver os ikke i kast med at flyve gennem

klipper før lidt senere.”

“Jonathan!”

“Også kendt som den store måges søn,” sagde hans instruktør tørt.

“Hvad foretager du dig her? Klippen! Blev jeg ikke ... er jeg ikke ... død?”

“Næh, Fletch, hold nu op. Tænk dig om. Hvis du taler til mig nu, er du åbenbart ikke død, vel? Men du havde held til at ændre dit bevidsthedsniveau temmelig brat. Nu er resten op til dig. Du kan blive her og lære på dette niveau – som forresten stadig er en hel del højere end det, du forlod – eller du kan tage tilbage og fortsætte arbejdet med flokken. De ældste håbede på en katastrofe af en eller anden slags, men de er forskrækkede over, at du opfyldte deres håb så beredvilligt.”

“Jeg vil naturligvis tage tilbage til flokken. Jeg er jo knapt nok kommet i gang med den nye gruppe!”

“Udmærket, Fletcher. Du husker, hvad det var, vi sagde om, at ens krop ikke er mere end selve tanken ...?”

Fletcher virrede med hovedet og foldede vingerne ud og åbnede øjnene ved foden af klippen, midt i hele flokken, der havde samlet sig. Der lød høje skrig og skrål og skræp, da han begyndte at bevæge sig.

“Han lever! Han der var død *lever!*”

“Berørte ham med en vingespids! Bragte ham tilbage til livet! Den store måges søn!”

“Nej! Han benægter det! Han er en djævel! Djævel! Kommet for at sætte splid i flokken!”

Der var fire tusind måger i flokken, skrækslagne over, hvad der var sket, og råbet Djævel! for gennem dem som et vindstød. Med stivnede blikke og skarpe næb rykkede de nærmere for at hærge.

“Ville du føle dig bedre tilpas, om vi tog afsted, Fletcher?” spurgte Jonathan.

“Det ville jeg bestemt ikke have ret meget imod ...”

Øjeblikkelig stod de sammen en halv kilometer borte, og hobens lynende næb huggede i den tomme luft.

“Hvordan kan det være,” sagde Jonathan eftertænksomt, “at den vanskeligste ting i verden er at overbevise en fugl om, at den er fri, og at den kan bevise det over for sig selv, hvis den blot vil bruge lidt tid på at øve sig i det? Hvorfor skulle det være så vanskeligt?”

Fletcher stod stadig og missede med øjnene efter det pludselige scenskift. “Hvad gjorde du lige der? Hvordan kom vi her?”

“Du sagde jo, du gerne ville væk fra hoben, ikke sandt?”

“Jo! Men hvordan fik du ...”

“Som alt andet, Fletcher. Øvelse.”

Om morgenen havde flokken glemt sit vanvid, men det havde Fletcher ikke. “Jonathan, husker du, hvad du sagde for længe siden om at elske flokken så meget, at man vender tilbage til den og hjælper den med at lære?”

“Naturligvis.”

“Jeg kan ikke forstå, hvordan man bærer sig ad med at elske en hob af fugle, som lige har forsøgt at slå én ihjel.”

“Åh, Fletch, det er ikke det, man elsker! Naturligvis elsker man ikke had og ondskab. Man må øve sig og se den virkelige måde, det gode i hver af dem, og hjælpe dem med at se det i sig selv. Det er det, jeg mener med kærlighed. Det er sjovt, når man får taget på det.”

“Jeg husker for eksempel en vild, ung fugl, Fletcher Lynd Havmåge hed han. Netop gjort til udstødt, rede til at kæmpe mod flokken til døden, i færd med at skulle bygge sit eget, bitre helvede ude på de fjerne klipper. Og her er han i dag, i færd med at bygge sin egen himmel i stedet og med at lede hele flokken i den retning.”

Fletcher vendte sig mod sin instruktør, og et øjeblik var der angst i hans blik. “*Mig* som leder? Hvad mener du med det, *mig* som leder? Det er dig, der er instruktøren her. Du kan ikke tage afsted!”

“Kan jeg ikke! Tror du ikke, der kunne være andre flokke, andre Fletcher’er, som har mere brug for en instruktør end denne her, der er på vej mod lyset?”

“*Mig?* Jon, jeg er bare en almindelig havmåge, og du er ...”

“... Den store måges eneste søn, formoder jeg?” Jonathan sukkede og så ud over havet. “Du har ikke brug for mig længere. Du har brug for at blive ved med at finde dig selv, lidt mere hver dag, den virkelige Fletcher Havmåge, uden begrænsning. Han er din instruktør. Du har brug for at forstå ham og træne ham.”

Et øjeblik efter skælvede Jonathans krop i luften, den flimrede og begyndte at blive gennemsigtig. “Lad dem ikke sprede tåbelige rygter om mig eller gøre mig til en gud. Okay, Fletch? Jeg er en havmåge. Jeg holder af at flyve, måske ...”

“Jonathan!”

“Stakkels Fletch. Tro ikke på, hvad dine øjne fortæller dig. De viser blot begrænsning. Se med din forståelse, find ud af, hvad du allerede ved, og du vil opleve den rette måde at flyve på.”

Den skælvende flimren standsede. Jonathan Havmåge var forsvundet ud i den tomme luft.

Efter nogen tid hævede Fletcher Måge sig tungt op i luften og mødte en splinterny gruppe elever, spændte på deres første time.

“Først og fremmest,” sagde han tungt, “bliver I nødt til at forstå, at en havmåge er en ubegrænset tanke om frihed, et billede på den store måge, og hele jeres krop, fra vingespids til vingespids, er intet andet end selve jeres tanke.”

De unge måger så spørgende på ham. For pokker da, tænkte de, det her lyder ikke som en instruktion i looping.

Fletcher sukkede og begyndte forfra. “Hm. Ah ... udmærket,” sagde han og tog dem kritisk i øjesyn. “Lad os begynde med horisontalflyvning.” Og idet Fletcher sagde det, forstod han lige på en gang, at hans ven ærlig talt ikke havde været spor mere guddommelig end ham selv.

Ingen grænser, Jonathan? tænkte han. Godt, så er den tid ikke fjern, hvor jeg skal dukke ud af den blå luft på *din* strand og vise dig et par ting om flyvning.

Og skønt han forsøgte at se passende streng ud over for sine elever, så Fletcher Havmåge dem pludselig, som de virkelig var, bare et øjeblik, og han syntes om, nej, han elskede, hvad han så. Ingen begrænsninger, Jonathan? tænkte han og smilede. Hans kapløb for at lære var begyndt.

FJERDE DEL

OceanofPDF.com

4

I nogle få år,

efter Jonathan Havmåge var forsvundet fra flokkens strande, var det den mest besynderlige flok fugle, der nogensinde havde levet på jorden. Mange af dem var faktisk begyndt at forstå det budskab, han havde haft med sig, og det var ligeså almindeligt at se en ung måge flyve på ryggen og øve loops, som det var at se en gammel måge, uvillig til at åbne øjnene for flyvningens storhed, kede sig bravt og flade ud på fiskerbådene, mens han håbede på at få sig en middag bestående af gennemblødt brød.

Fletcher Lynd Havmåge og de andre af Jonathans elever spredte deres instruktørs lære om frihed og flyvning på lange missionerende rejser til hver eneste flok langs kysten.

På den tid fandt der bemærkelsesværdige begivenheder sted. Fletchers egne elever, og elever af deres elever, fløj med en præcision og en glæde, som man aldrig før havde set. Hist og her var der enkelte fugle, der under træningen udførte luftakrobatik, der var bedre end Fletchers, nogle gange endda bedre end selveste Jonathans. En meget motiveret havmåges læringskurve stiger brat, og fra tid til anden var der elever, der overvandt begrænsninger så perfekt, at de forsvandt, som Jonathan, fra overfladen af en jord, der var for begrænset til at rumme dem.

En tid herskede guldalderen. Skarer af måger masede sig ind på Fletcher for at røre ved den, der havde rørt ved Jonathan Havmåge, en fugl, som de nu betragtede som guddommelig. Fletcher insisterede forgæves på, at Jonathan havde været en måge præcis som dem, som havde tilegnet sig en lære, som de alle var i stand til at tilegne sig. De var over ham konstant for at høre om Jonathans præcise ord og hans nøjagtige fagter for at kende bittesmå detaljer om ham. Jo mere de tryglede om banaliteter, jo mere bekymret blev Fletcher Måge. Engang havde de været interesseret i at lære ... øve sig og flyve hurtigt og frit og prægtigt oppe i himlen ... men nu begyndte de at slække på det hårde arbejde og fik et lettere fanatisk udtryk i øjnene over legenderne om Jonathan, som om han var idolet i en fanklub.

“Måge Fletcher,” spurgte de, “sagde den store Jonathan, ‘Vi er i sandhed et billede på den store måges forestillinger ...’ eller var det, ‘Vi er *i virkeligheden* et billede på den store måges forestillinger ...’?”

“Vil I ikke nok kalde mig Fletcher. Bare Fletcher Havmåge,” svarede han, forfærdet over at de ville bruge et så ærbødigt ord om ham. “Og hvad

betyder det, hvilke ord han brugte? Begge er korrekte, vi er billeder på den store måges forestillinger ...” Men han vidste, at de ikke var tilfredse med hans svar, de mente, han havde veget uden om deres spørgsmål.

“Måge Fletcher, da den guddommelige måge Jonathan lattede for at flyve, tog han så et skridt op mod vinden ... eller to?” Inden han kunne korrigere det ene spørgsmål, blev der affyret et andet, “måge Fletcher, havde den hellige måge Jonathan grå eller gyldne øjne?” Spørgeren, en fugl med grå øjne, var helt anspændt for at få et helt bestemt svar.

“Jeg ved det ikke! Glem hans øjne! Han havde ... lilla øjne! Det betyder da ikke noget! Han kom her for at fortælle os, at vi kan *flyve*, hvis bare vi vågner op og lader være med at stå rundt omkring på stranden og tale om farven på en eller andens øjne! Kig nu efter, så viser jeg jer en mølledrejning ...”

Men mere end en enkelt måge, der fandt det kedeligt at øve sig i noget så svært som en mølledrejning, fløj grublende hjem, “den mægtige havde lilla øjne – ikke som mine øjne, ikke som øjnene på nogen måge, der nogensinde har levet.”

Hen over årene forandrede undervisningen sig, fra store himmelstræbende flyvende digte til tyst tale om Jonathan før og efter øvningen; til lange komplicerede recitationer i sandet om den guddommelige, hvor ingen af dem fik fløjet den mindste smule.

Fletcher og de andre af Jonathans elever blev skiftevis forvirrede og korreksende og strenge og rasende på grund af forandringen, men de kunne ikke standse den. De andre ærede dem, og værre – tilbad dem, men de blev ikke længere hørt, og de fugle, som øvede sig i at flyve, blev færre og færre.

En efter en gik de oprindelige elever bort, efterlod sig kolde lig. Flokken erobrede sig ligene, holdt mægtige tårevædede ceremonier over dem, begravede dem under enorme varder af småsten; hver sten placeret efter en lang alvorsfuld prædiken af en dødeligt højtidelig fugl. Varderne blev helligdomme, og det var et obligatorisk ritual for enhver måge, der ønskede samhørighed, at lade en lille sten samt en sorgfuld tale falde over varden. Der var ingen, der vidste, hvad samhørighed var, men det var en så alvorlig dyb ting, at en måge aldrig ville kunne spørge om det, uden at blive betragtet som et fjols. Jamen, alle ved, hvad samhørighed

er, og jo smukkere den lille sten er, som du kaster over måge Martins grav, jo større er din chance for at opnå det.

Fletcher var den, der gik sidst bort af dem alle. Det skete under en lang og ensom tur, den reneste og smukkeste flyvning, som han nogensinde havde foretaget. Hans krop forsvandt midt i en lang vertikal langsom rulning, noget som han havde øvet sig i, lige siden han første gang mødte Jonathan Havmåge, og da han forsvandt, var han ikke i færd med at anbringe småsten eller meditere over samhørighedens devise. Han forsvandt i sin egen flyvnings perfektion.

Da Fletcher ikke viste sig på stranden den følgende uge, da han forsvandt uden at efterlade sig nogen besked, var flokken kortvarigt forfærdet. Men så samledes de, og tænkte, og besluttede sig for, hvad der måtte være sket. Det blev bekendtgjort, at måge Fletcher var blevet set, omringet af de andre syv førsteelever, stående på det, som for fremtiden ville blive kendt som samhørighedens klippe, og skyerne havde delt sig, og selveste den store måge Jonathan Livingston Havmåge, beklædt i kongelige fjer og gyldne skaller, med en krone af dyrebare småsten om sin pande, der var rettet symbolsk mod himlen og havet og vinden og jorden, havde kaldt ham op til samhørighedens strand, og Fletcher var på magisk vis steget op, omkranset af hellige stråler, og skyerne havde igen lukket sig over scenen til et storslået kor af syngende mågestemmer.

Og således blev bunken af småsten på samhørighedens klippe, i hellig erindring om måge Fletcher, den største bunke af småsten på nogen kystlinje nogen steder på jorden. Der blev bygget andre bunker overalt i kopi, og hver tirsdag eftermiddag gik flokken hen for at stå rundt om småstenene og høre om miraklerne fra Jonathan Livingston Havmåge og hans begavede guddommelige elever. Der var ingen, der fløj mere end højst nødvendigt, og når det var nødvendigt, udviklede de besynderlige vaner omkring det. Det var en form for statussymbol, de mere velstående fugle begyndte at bære grene fra træer i deres næb. Jo større og tungere den gren var, som en måge bar, jo mere opmærksomhed skaffede han sig i flokken. Jo større grenen var, jo mere progressiv en flyver blev han anset for at være.

Kun få i mågesamfundet bemærkede, at de mest troende af mågerne blev uheldige symboler ved at bære vægten og slæbe grenene med sig rundt.

Symbolet for Jonathans lære blev en lille glat sten. Og senere kunne enhver sten bruges. Det var det værst tænkelige symbol for en fugl, som var kommet for at blive undervist i glæden ved at flyve, men der synes ikke at være nogen, der lagde mærke til det. I det mindste ikke nogen, der betød noget i flokken.

På tirsdage stoppede al flyvning, og en mat skare samledes for at høre de oprindelige flokelever recitere. I løbet af blot et par år forstenedes og hærdedes recitationerne til granitdogmer. "Hallo-Jonathak-Mågelak, store Mågelak, den ene-hakse-i-nåde-til-os-der-er-lavere-end-sandlopper ..." Uophørligt, i timevis, hver tirsdag. Det var et tegn på fortræffelighed for de oprindelige at affyre lydene hurtigt som lynild, så de slet ikke kunne genkendes som ord. Nogle få uforskammede fugle hviskede, at lyden alligevel ikke betød noget, heller ikke selv om man efter et stykke tid skulle finde ud af, at der rent faktisk lå et ord eller to begravet inde i den.

Billeder af Jonathan, hakket ud i sandsten, anbragt med store triste lillaskallede øjne, dukkede op overalt langs kystlinjen, på hver eneste varde og kopivarde, centre for gudsdyrkelse, der var tungere end nogen sten kunne symbolisere.

På mindre end to hundrede år var næsten så godt som alle dele af Jonathans lære taget ud af den daglige praksis blot ved, at det blev bekendtgjort, at den var hellig, og uden for almindelige mågers stræben, lavere-end-sandlopper. Med tiden blev de ritualer, som blev skabt rundt om navnet Jonathan Havmåge, sygelige. Alle de tænkende måger ændrede kurs i luften, så de ikke fløj hen, hvor de kunne se varderne, bygget, som de var, på ritualerne og overtroen fra dem, der foretrak undskyldninger for fiaskoer frem for hårdt arbejde og storhed. De tænkende måger lukkede, paradoksalt nok, deres hjerner ned ved lyden af visse ord: "flyvetur", "varde", "den store måge", "Jonathan". På alle andre områder var de nogle af de mest lysende, ærlige fugle siden selveste Jonathan, men når hans navn blev nævnt, eller nogen af de andre ord, der var blevet så slemt maltrakteret af de oprindelige lokale elever, lukkede deres hjerner ned med en lyd som af faldlemme, der smækkede i.

Da de var nysgerrige, begyndte de at eksperimentere med flyvning, selv om de aldrig brugte det ord. "Det er ikke flyvning," forsikrede de sig selv igen og igen. "Det er bare en måde at finde ud af, hvad der er sandt." Og så, ved at forkaste "eleverne", blev de selv elever. Ved at forkaste navnet Jonathan Havmåge praktiserede de det budskab, han havde bragt til flokken.

Dette var ikke nogen larmende revolution; der blev ikke råbt, der var ingen viftende bannere. Men enkelte som Anthony Havmåge, for eksempel, der endnu ikke fyldte sin voksne fjerdragt ud, begyndte at stille spørgsmål.

"Hør engang," havde han sagt til sin oprindelige lokale elev, "de fugle, der kommer for at lytte til dig hver tirsdag, kommer af tre årsager, ikke? Fordi de tror, at de lærer noget; fordi de tror, at det gør dem hellige at lægge endnu en lille sten oven på varden; eller fordi alle andre forventer, at de er der? Ikke?"

“Og du har ikke noget at lære, min lille fugleunge?”

“Nej. Der er noget at lære, men jeg ved ikke, hvad det er. En million små sten kan ikke gøre mig hellig, hvis jeg ikke fortjener det, og jeg er ligeglad med, hvad de andre måger tænker om mig.”

“Og hvad er dit svar, lille fugleunge?” sagde han, en smule rystet over dette kætteri. “Hvad betegner du som livets mirakel? Den-store-måge-Jonathan-ære-være-hansnavn sagde, at flyvning ...”

“Livet er ikke et mirakel, du, den oprindelige, det er kedeligt. Din store måge Jonathan er en myte, som nogen fandt på for lang tid siden, et eventyr, som de svage tror på, fordi de ikke kan holde ud at se verden, som den virkelig er. Tænk engang! En havmåge, der kunne flyve trehundrede kilometer i timen! Jeg har prøvet, og det hurtigste, jeg kan klare, er femoghalvfjerds, når jeg dykker, og selv da er jeg mest af alt ude af kontrol. Der er love om flyvning, der ikke kan brydes, og hvis du ikke tror på det, så tag ud og prøv! Tror du, helt ærlig, at din store Jonathan *Havmåge fløj trehundrede kilometer i timen?*”

“Og hurtigere,” sagde den oprindelige med blind tillid. “Og lærte andre at gøre det samme.”

“Sådan lyder dit eventyr. Men når du kan vise mig, at du kan flyve så hurtigt, du, den oprindelige, så vil jeg begynde at lytte til, hvad du har at sige.”

Der var nøglen, og Anthony Havmåde vidste det, i det øjeblik han sagde ordene. Han havde ikke svarene, men han vidste, at han med glæde ville opgive sit liv for at følge en hvilken som helst fugl, der kunne gøre det, han talte om, vise ham blot nogle få svar i livet, der fungerede, der bragte fortræffelighed og glæde ind i hverdagen. Indtil han fandt den fugl, ville livet forblive gråt og trist, ulogisk, uden formål; hver eneste havmåde ville forblive en tilfældig samling af blod og fjer på vej mod glemsel.

Anthony Havmåde gik sine egne veje, ganske som flere og flere andre unge fugle, og forkastede de ritualer og ceremonier, der omkransede Jonathan Havmåges navn, triste over livets tomhed, men i det mindste ærlige over for sig selv, modige nok til at se det faktum i øjnene, at det var tomt.

Så en eftermiddag flaksede Anthony hen over havet og tænkte med en tom fornemmelse, at livet var ørkesløst, og da det ørkesløse per definition er meningsløst, så er den eneste rigtige handling at dykke ned i havet og drukne. Det er bedre slet ikke at eksistere end at eksistere som tang, uden formål eller glæde.

Det gav alt sammen mening. Det var enkel logik, og Anthony Havmåde havde hele sit liv forsøgt at holde sig til ærlighed og logik. Han skulle alligevel dø før eller siden, og han så ingen grund til at forlænge livets smertefulde kedsomhed.

Så han satte han af, fra næsten syvhundrede meters højde, ned i et direkte dyk mod vandet, nedad med næsten femoghalvfjerds kilometer i timen. Det var forunderligt opløftende endelig at have truffet beslutningen. Han havde fundet det eneste svar, der overhovedet gav nogen mening.

Omkring halvvejs i hans dødsdyk, med havet, der hældede og voksede sig kæmpestort under ham, lød der et stort fløjtende brøl direkte ud for hans højre vinge, og han blev passeret af en anden flyvende havmåge ... passeret, som om han havde stået stille på stranden. Den anden fugl var en hvid streg, der flammede ned, som en sløret meteor fra rummet. Anthony bøjede forbløffet sine vinger til et bremsedyk og spekulerede handlingslammet over det, han så.

Den flammende hvide streg blev mindre og mindre, efterhånden som den nærmede sig havet, den fremmede måge for ned på bølgetoppene og bøjede sig så ind i en hård opbremsning med et næb, der pegende direkte tilbage op i himlen og rullede rundt. Et langt vertikalt rul og drejede af i en helt umulig fuld cirkel i luften.

Anthony gik helt i stå, mens han kiggede; glemte hvor han var, gik i stå igen. "Jeg sværger," sagde han højt, "jeg sværger, at det var en *havmåge!*" Han vendte sig med det samme om mod den anden fugl, som tilsyneladende ikke havde lagt mærke til ham. "Hallo!" råbte han, så højt han kunne. "*Hallo! Vent!*"

Mågen dukkede med det samme op på den ene vinge, bevægede sig med en gevaldig fart, strålede imod ham. Anthony fløj af sted horisontalt, krængede vertikalt og standsede pludseligt i luften, som en styrtløber for enden af en bakke.

“Hallo!” Anthony var helt forpustet. “Hvad ... *hvad laver du?*” Det var et dumt spørgsmål, men han vidste ikke, hvad han ellers skulle sige.

“Jeg er ked af, hvis jeg forskrækkede dig,” sagde den fremmede med en stemme så klar og venlig som vinden. “Jeg kunne se dig hele tiden. Det var bare for sjov ... Jeg ville aldrig være kommet til at ramme dig.”

“Nej! Nej, det er ikke sådan ment.” Anthony var vågen og levende for første gang i sit liv, inspireret. “Hvad var det der?”

“Åh, bare lidt flyvning for sjov, tror jeg. Et dyk og et kort optræk og videre til en langsom rulning med et rullende loop til sidst. Fjurrer bare lidt rundt. Hvis du virkelig vil lære at gøre det ordentligt, så kræver det lidt øvelse, men det ser godt ud, synes du ikke?”

“Det er, det er ... *smukt*, det er, hvad det er! Men du har slet ikke været sammen med flokken. Hvem er du overhovedet?”

“Du kan bare kalde mig Jon.”

OceanofPDF.com

SIDSTE ORD

[OceanofPDF.com](https://oceanofpdf.com)

5

Det er ikke nogen

utrolig historie, der fortælles i det sidste kapitel, selv om det godt kan føles sådan.

Hvordan dukker eventyr pludselig op i ens tanker? De forfattere, der elsker deres arbejde, siger, at netop det mysterium er en del af magien. Der findes ingen forklaring.

Forestillingsevnen er en gammel sjæl. Der er nogen, der hvisker en i ånden; der taler blidt om en funklende verden og de væsner, der bebor den, med glæder og sorger, med nederlag og sejrer, og fortællingen er fuldendt og smuk, lige bortset fra ordene. Forfattere jonglerer rundt med billeder, der kan matche den handling, de er vidne til, de husker dialogen fra ende til anden. De indsætter ganske enkelt ord, punktummer og kommaer, og så er historien klar til at løbe ned af boghandlernes løjper.

Historier bliver ikke til i kraft af udvalg og grammatik, de udspringer fra et mysterium, der strejfer vores egen tavse forestillingsevne. Der findes spørgsmål, som i årevis undrer os, så kommer en storm af svar pludselig til os fra det ubekendte, som pile fra en bue, vi aldrig har set.

Sådan var det for mig. Da jeg var færdig med at skrive den fjerde del, var historien om Jonathan Havmåge færdig.

Dengang læste jeg den fjerde del om igen og igen. Det ville aldrig blive sandt! Ville de måger, som fulgte Jonathans svar, slå flyvningens ånd ihjel med deres ritualer?

Kapitlet fortalte, at det var en mulighed. Jeg troede ikke på det. De tre dele fortalte alt, tænkte jeg, der var ikke brug for et fjerde: en øde himmel, elendige ord til at kvæle glæden, eller næsten. Det var der ingen grund til at trykke.

Så hvorfor brændte jeg det ikke?

Det ved jeg ikke. Jeg lagde det til side, den sidste del af bogen troede på sig selv, da jeg ikke gjorde det. Den vidste, hvad jeg benægtede: at magthavernes og ritualernes kraft langsomt, langsomt vil slå vores frihed til at leve, som vi selv vælger, ihjel.

Og så gik tiden; et halvt århundrede, glemt.

Det er ikke længe siden, Sabryna fandt historien, den var flosset og falmet, klemmt inden under nogle ligegyldige forretningsdokumenter.

“Kan du huske det her?”

“Huske hvad?” sagde jeg. “Nej”

Jeg læste et par sætninger. “Åh. Nu kan jeg alligevel måske godt huske det. Det var ...”

“Læs det.” Hun smilede ad det gamle manuskript, som hun havde fundet, og som havde berørt hende.

Skrivemaskines bogstaver var falmede. Sproget var et ekko af mit, men det gav alligevel en fornemmelse af, hvad jeg var, dengang for længe siden. Det var ikke min skrift; det var hans skrift, den unge mand fra for længe siden.

Manuskriptet var færdigt og fyldte mig med hans advarsel og hans håb.

“Jeg vidste, hvad jeg gjorde!” sagde han. “I dit enogtyvende århundrede, som er begrænset af autoritet og ritualer, har det nu travlt med at kvæle friheden. Kan du ikke se det? Det har planer om at gøre jeres verden sikker, ikke fri.” Han udlevede sin historie, sin sidste chance. “Min tid er forbi. Det er din ikke.”

Jeg tænkte over hans stemme igen, over det sidste kapitel. Står vi havmåger over for afslutningen på denne verdens frihed?

Fjerde del, som nu endelig er trykt, hvor den hører hjemme, siger måske ikke. Den blev skrevet, da ingen kendte fremtiden. Det gør vi nu.

RICHARD BACH, FORÅRET 2013

OceanofPDF.com

OM FORFATTEREN

Richard Bach er forfatter til yderligere tyve bøger, heriblandt *Illusioner*, *Et* og *Broen over evigheden*. Han er tidligere USAF-jægerpilot, omrejsende skuespiller og flymekaniker og betjener desuden vandflyvere i det nordvestlige USA.

Hans hjemmeside er www.richardbach.com

Russel Munson begyndte at fotografere flyvemaskiner som dreng i Denver, Colorado. Fotografering og flyvning har lige siden været hans passion. Udover sin kommercielle fotografkarriere i New York City har Munson undervist i visuel forståelse på Phillips Andover Academy, Yale University og The International Center for Photography. Han er forfatter og fotograf til bogen *Skyward: Why Flyers Fly* og har skrevet manuskript til og produceret DVD'en *Flying Route 66*. Munsons kunstneriske luftfotografier befinder sig i private samlinger såvel som på museer og kan ses på www.russelmunson.com. Han fotograferer fra sit Aviat Husky-fly.

OceanofPDF.com

OM *JONATHAN LIVINGSTON* *HAVMÅGE*

Richard Bachs fortælling om havmågen Jonathan er en fabel om frihed for menneskene. På smukkeste vis spørger han: Hvordan kan vi blive frie og uafhængige og opnå at leve i nuet uden en masse begrænsninger, der hindrer os i at leve det liv, vi virkelig ønsker?

Jonathan Livingston Havmåge er en smuk og tankevækkende fortælling om havmågen Jonathan, der afviger fra sin flok. Han kan ikke indordne sig dens normer; han vil det frie og uafhængige liv.

Han elsker at flyve og bruger al sin tid på dette, og for hver dag der går, bliver han hurtigere og dygtigere. For når Jonathan flyver, glemmer han alt om tid og sted, han lever i nuet, og han er uafhængig og fri.

Jonathan bliver udvist fra flokken og dømt til at leve resten af sit liv alene. Dette bekymrer ham dog ikke, for i stedet for at være en del af frygten, kedsomheden og vreden, der prægede mågeflokkens liv, kan han i stedet flyve hver eneste dag.

En dag møder Jonathan to andre måger, strålende og smukke, milde og venlige, samt ikke mindst meget, meget dygtige til at flyve. De fortæller, de er kommet for at tage ham hjem til en anden flok, hvor alle har det til fælles, at de som Jonathan elsker at flyve og stræber efter at blive helt frie.

Jonathan Livingston Havmåge

er oversat fra amerikansk efter

Jonathan Livingston Seagull

Copyright © 1970 by Sabryna A. Bach

Copyright renewed © 1998 by Sabryna A. Bach

New material copyright © 2014 by Sabryna A. Bach

Photographs copyright © 1970 by Russell Munson

Photographs copyright renewed © 1998 by Russell Munson

New photographs copyright © 2014 by Russell Munson

Photograph on dedication page © 2014 by Sabryna A. Bach

All rights reserved

Del Med Andre

First published by Scribner, a division of Simon & Schuster, Inc

Published by arrangement with Ulf Töregård Agency AB

Omslag: Mikkel Henssel

ISBN 978-87-11-45469-5

1. e-bogsudgave, 2015

Format: EPUB 3.0

Den trykte udgave af samme titel er udgivet med ISBN 978-87-11-32552-0.

Denne bog er beskyttet af lov om ophavsret. Kopiering til andet end personlig brug må kun ske efter aftale med Lindhardt og Ringhof samt forfatter.

Fjerde del er oversat af Lotte Kirkeby Hansen

---

www.lindhardtogringhof.dk

Lindhardt og Ringhof Forlag A/S, et selskab i Egmont

OceanofPDF.com